

2023-02-23

Fossilbränsle fria transporter 2025

FÖLJ MED OSS PÅ VÄGEN !

nooil.

Fossilbränsle fria transporter

Så här kan du arbeta för att nå målet.

Vilka steg har du kvar på transporttrappan för att komma i mål?

5. Utvärdera och manifestera

5A Följ upp, fira och förbättra

4. Genomför 2023-2025

4A Fler fossilfria pb

4B Bara fordon med förnybara drivmedel

4C Möjligt att ladda elbil

4D Fler tjänstecyklar

4E Fler förmåncyklar

4F Fossilfri kollektivresa = arbetstid

4G Flerfossilfria varutransporter

4H Fossilfria arbetsmaskiner

4I Delbils-pooler

4J På egna ben

4K Hållbara resval

4L Länsprojekt Trsp-trappan

3. Skaffa resurser och aktivera ett S-M-A-R-T genomförande

3A Handlingsplan och resurser

3B Uppföljning och utvärdering 2022

2. Organisera, prioritera, planera

2A Resepolicy

2B Fordons och drivmedelsstrategi

2C Upphandlade resor och persontransporter, kriterier och villkor

2D Klimatkompensera

1. Kom igång!

1A Utse ansvarig(a)

1B Egna fordon och persontransporter, inventera

1C Upphandlade persontransporter, identifiera och undersök

1D Arbetsmaskiner, identifiera och undersök

1E Glöm inte varutransporter

1F Digitala möten, utbilda och mät

1A Utse ansvariga

Utse ansvariga för resor, transporter och fordon och för att koordinera arbetet med den egna fordonsflottan och upphandlade person- och varustransporter.

Syftet är att effektivisera resandet och transporter samt ställa om till fossilbränslefria drivmedel.

Checklista: Finns det beslut på vem/vilka som är fordons- och transportansvariga och att de ska genomföra arbetet i enlighet med organisationens energi- och klimatstrategi? Om inte - mål till 2025?

1B Egna fordon och persontransporter, inventera

Inventera tjänsteresor, cykla i tjänsten, egen bil i tjänsten, upphandlingsformer, ägande- och leasingformer, drivmedel och körsträckor.

Vem/vilka är beställare, ägare och utförare inom organisationen?

Undersök tidigare genomförda egna och regionala exempel på bokningssystem, bilpooler, samåkningstjänster, cykel och bussalternativ, tester av fossilbränslefria fordon.

Checklista: Har din organisation en aktuell fordons- och transportanalys? Om inte - mål till 2025?

1C Upphandlade persontransporter, identifiera och undersök

Identifiera vilka persontransporter som finns upphandlade, i egen regi eller via centrala upphandlingar.

Undersök vilka krav som har ställts gällande fordonstyp och drivmedel vid upphandling av persontransporter.

Checklista:

Har din organisation en sammanställning över vilka avtal som finns när det gäller persontransporter?

Har krav ställts gällande fordonstyp och drivmedel?

Om inte - mål till 2025?

1D Arbetsmaskiner, identifiera och undersök

Identifiera användning av egna och upphandlade arbetsmaskiner och tjänster.

Vem/vilka är beställare, ägare och utförare inom organisationen?
Ägande, leasing eller hyrd tjänst?
Vilka volymer (antal maskiner och drivmedel)?

*Checklista: Har din organisation en aktuell inventering av arbetsmaskiner?
Om inte - mål till 2025?*

I nuläget koncentrerar vi oss på större arbetsmaskiner, d.v.s. inte handredskap o. dy. Ungefär "alla maskiner som har ett tankkort kopplat till sig och inte definieras som lätt eller tungt fordon."

1E Kom ihåg transporter för varor och tjänster

För persontransporter äger ofta organisationen själv frågan. Varustransporter är däremot ofta en upphandlingsfråga, förutom transporter i den egna organisationen.

Det kan handla upp upphandling av rena transporttjänster, men också upphandlingar där transporter är en betydande del av uppdraget, t.ex matdistribution eller upphandling av byggentreprenader som också rymmer transporter.

Checklista: Jobbar din organisation systematiskt med klimatkrav för varustransporter, inklusive t.ex. matdistribution och entreprenader som rymmer transporter? Såväl egna som upphandlade. Om inte - mål till 2025?

1F Digitala möten, utbilda och mät

Utbilda personal att erbjuda digitala möten som en del av service till kommuninvånare och näringsliv för att öka tillgänglighet, inkludering, demokrati och minskad klimatpåverkan.

Hitta en enkel indikator för utvecklingen av webbmöten kopplat till service, information, handläggning och möten.

Checklista:

Erbjuder ni invånarna digitala mötesformer?

Mäter er organisation utvecklingen när det gäller webbmöten?

Mål till 2025?

2A Resepolicy

Ta fram en resepolicy som minimerar resandet och prioriterar fossilbränslefria resor

*Checklista:
Finns det en aktuell resepolicy eller motsvarande som prioriterar fossilbränslefria resor?
Om inte - mål till 2025?*

2B Fordons- och drivmedelsstrategi

Ta fram en fossilbränslefri fordons- och drivmedelsstrategi för den egna organisationen.

Checklista:

*Finns det en aktuell fordons- och drivmedelsstrategi som prioriterar fossilbränslefria transporter? Cykelpooler? Bilpooler? Resiliens för samhällskritiska transporter?
Om inte - mål till 2025?*

2C Upphandlade resor och persontransporter, kriterier och villkor

Se till att upphandlade resor och persontransporter överensstämmer med fordons- och drivmedelsstrategi, resepolicy eller motsvarande dokument.

Riktlinjer vid egen bokning samt villkor för andra upphandlade persontransporter (resebyråavtal t.ex.).

Checklista:

Överensstämmer upphandlade resor och persontransporter med organisationens resepolicy samt drivmedels- och fordonsstrategi?

Finns det en uppföljning av hur detta efterlevs?

Om inte - mål till 2025?

2D Klimatkompensera

Klimatkompensera för fossila resor.

Att klimatkompensera kan vara ett sätt att få fler att välja fossilbränslefria transporter. Det finns t.ex. en modell som är framtagen av kommunerna i Kalmar län och används framgångsrikt där de insamlade pengarna går tillbaka till olika hållbara insatser i verksamheterna.

Tips: Har ni koll på vilka utsläpp era varutransporter genererar bör också dessa ingå. Viktigt att välja vilka resor/transporter som ska ingå i kompenseringen.

*Checklista: Har din organisation ett klimatkompenseringsystem för fossila resor?
Om inte – mål till 2025%*

Avvecklingsplan för fossilbränslebaserade resor i Kalmar län - ett bidrag till ett fossilbränslefritt 2030

Tåg, buss och fossilbränslefri bil är de mest klimatvänliga resealternativen och klimatkompenseras inte.

Inrikes:	+10 % priset	+20 % priset	+30 % priset	+40 % priset	+50 % priset
Utrikes:	+5 % priset	+15 % priset	+25 % priset	+35 % priset	+45 % priset
Fossilbränsle bil	+5 % priset	+10 % priset	+15 % priset	+20 % priset	Fossil bil förekommer inte inom offentlig verksamhet
Milstolpar nooil	utsläppen av fossil koldioxid från vägtrafiken 5 % lägre än 1990			Alla samhällsbetalda resor = klimatneutrala	Inget nettoutsläpp av fossil koldioxid
Milstolpar Miljömål				Nationella miljömålsuppfylla (ej klimat)	

Länsmål: Strategier för en fossilbränslefri region: Minimera och effektivisera användningen av energi och råvaror.

Cirkulera resurser, genom att se avfall som en tillgång. Konvertera från fossil energi till förnybar sådan. Producera förnybar energi, men också tjänster och produkter som underlättar övergången till ett fossilbränslefritt samhälle.

Kompensera de klimatutsläpp vi inte kan undvika.

3A Handlingsplan och resurser

Prioritera åtgärder/projekt enligt tilldelade resurser. Ta fram en konkret handlings- och uppföljningsplan med budget som beslutas politiskt.

Tänk på: SMARTA mål (specifika, mätbara, attraktiva, realistiska, tidsatta och accepterade). Dessa ska ha mätbara indikatorer samt ett tydligt ansvar och koppling till organisationens övriga hållbarhetsarbete.

Checklista: Finns en aktuell handlingsplan som också är resurssatt, d.v.s. korrelerad med budget?

Om inte - mål till 2025?

3B Uppföljning och utvärdering 2020

Målet var att år 2020 skulle alla samhällsbetalda resor i Kalmar län vara klimatneutrala.

Om målet inte nåddes inom organisationen kan det behövas en utvärdering och analys för att identifiera nyckelfaktorer som behöver justeras om målet istället ska uppnås till 2025.

*Checklista: Har ni gjort någon uppföljande analys om varför målet om klimatneutrala transporter inte nåddes till år 2020?
Om inte - mål?*

4A Fler fossilfria personbilar

Öka andelen/antalet fossilbränslefria personbilar.

Länsmål:

- År 2020 är alla samhällsbetalda resor i Kalmar län klimatneutrala.
- År 2025 är klimatutsläppen från transporter i Kalmar län 70% lägre än år 2010.

För att transporten ska räknas som fossilbränslefri i det här sammanhanget krävs, i enlighet med förslaget till EU:s förnybarhetsdirektiv, att drivmedlet ger en utsläppsminskning på 70 procent jämfört med fossila alternativ. De drivmedel som i dagsläget lever upp till det kravet är el, grön vätgas, biogas, HVO, FAME, ED95 (jmf Fossilfritt Sveriges definition).

Checklista:

Antal eller andel fossilbränslefria personbilar idag?

Mål till 2025?

4B Bara fordon med förnybara drivmedel

Andel eller antal bilar som kan drivas med förnybara bränslen

Länsmål:

- År 2020 är alla samhällsbetalda resor i Kalmar län klimatneutrala.
- År 2025 är klimatutsläppen från transporter i Kalmar län 70% lägre än år 2010.

Checklista:

*Antal eller andel fordon som drivs förnybart idag?
Mål till 2025?*

4C Möjligt att ladda elbil

Tillräcklig infrastruktur för att kunna ladda elfordon

Länsmål: År 2025 finns det en infrastruktur som uppfyller AFIR och PBL vilket gör det möjligt att köra fossilbränslefritt i hela Kalmar län. Då finns det bland annat publik snabbladdnings infrastruktur för elfordon i varje kommun.

Checklista:

Befintliga laddstolpar idag, publika eller för personal? Är det tillräckligt? Kan min organisation bidra? Mål till 2025?

4D Fler tjänstecyklar

Hur många anställda kan använda elcyklar med tillbehör i sina verksamheter? Antal tjänstecyklar (per 100 anställda) Det ska vara lättare att använda cykel än bil.

Checklista:

Antal tjänstecyklar idag? Alternativt antal

tjänstecyklar per 100 anställda idag?

Mål till 2025?

4E Fler förmånscyklar

Erbjudande till anställda om att hyra cykel med bruttolöneavdrag

Checklista:

Erbjuder ni era anställda att hyra cykel med bruttolöneavdrag?

Om inte - mål till 2025?

4F Fossilfri kollektivresa = arbetstid

Ibland tar det längre tid att resa fossilbränslefritt än att t.ex. flyga, men en hel del arbetsuppgifter går att utföra på buss eller tåg. Vid tjänsteresa med tåg eller buss får minst halva tiden räknas som arbetstid (istället för restidsersättning).

Checklista:

*Får anställda räkna minst halva tiden av tjänsteresa med tåg eller buss som arbetstid (istället för restidsersättning)?
Om inte - mål till 2025?*

4G Fossilfria varutransporter

Länsmål: År 2025 är klimatutsläppen från transporter i Kalmar län 70% lägre än år 2010.

Egna och upphandlade transporter, inklusive upphandlade tjänster där transporter är en betydande del av uppdraget, t.ex matdistribution eller upphandling av bygg-entreprenad som också rymmer transporter.

Checklista:

Antal eller andel fossilbränslefria varutransporter idag?

Alternativt antal eller andel upphandlingsavtal med krav på fossilbränslefria transporter?

Mål till 2025?

4H Fossilfria arbetsmaskiner

Öka antalet/andelen arbetsmaskiner som drivs med fossilbränslefria drivmedel eller grön el.

Länsmål: År 2025 är klimatutsläppen från transporter i Kalmar län 70% lägre än år 2010.

I nuläget koncentrerar vi oss på större arbetsmaskiner, d.v.s. inte handredskap o. dy. Ungefär "alla maskiner som har ett tankkort kopplat till sig och inte definieras som lätt eller tungt fordon."

Checklista:

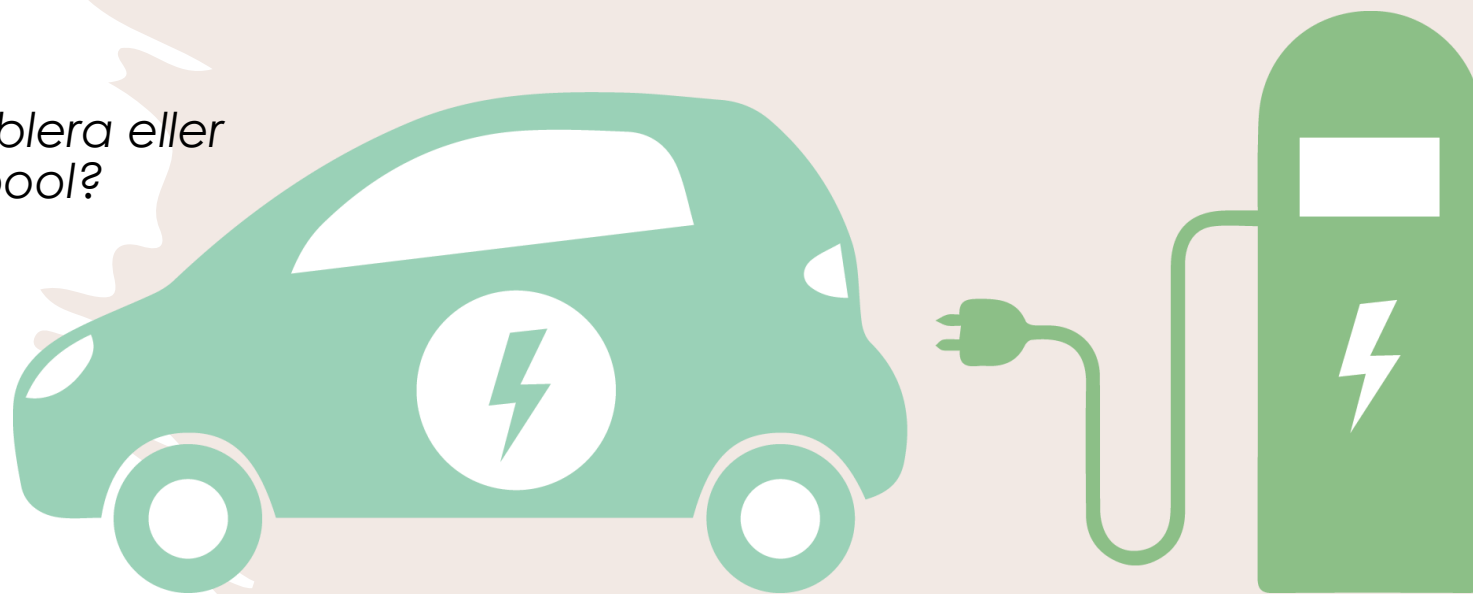
Antal eller andel arbetsmaskiner som drivs med förnybar energi (fossilbränslefria drivmedel eller grön el)? Mål till 2025?

4I Delbilspooler

Ett bra sätt att nyttja fordon som inte används på kvällar och helger är att låta de ingå i en delbilspool så att fler kan välja bil vid behov istället för att köpa en egen.

*Checklista: Har ni planer på att etablera eller kanske redan har etablerat delbilspool?
Om inte - mål till 2025?*

4J På egna ben

"På egna ben" är ett initiativ som syftar till att få skolbarn att ta sig till skolan genom att cykla, gå eller åka kollektivt för att undvika kortare bilresor. Fördelarna är att barnen får öva sig i att ta sig till skolan på egen hand, att trafiksituationen utanför skolan blir lugnare och att det ges många tillfällen att diskutera det hållbara resandet.

Checklista: Har ni genomfört, eller har för avsikt, att genomföra "På egna ben?"

4K Hållbara resval

Målsättningen är att öka andelen resor med cykel, gång och kollektivtrafik till och från stadskärnan i tätorterna. Via kommunikation och prova-på-aktiviteter skapas beteende och attitydförändringar för att främja hållbara resvanor.

*Checklista: Deltar ni i projektet Hållbara resval?
Om inte - vill ni vara med i ett regionalt samarbete som bygger på projektet?*

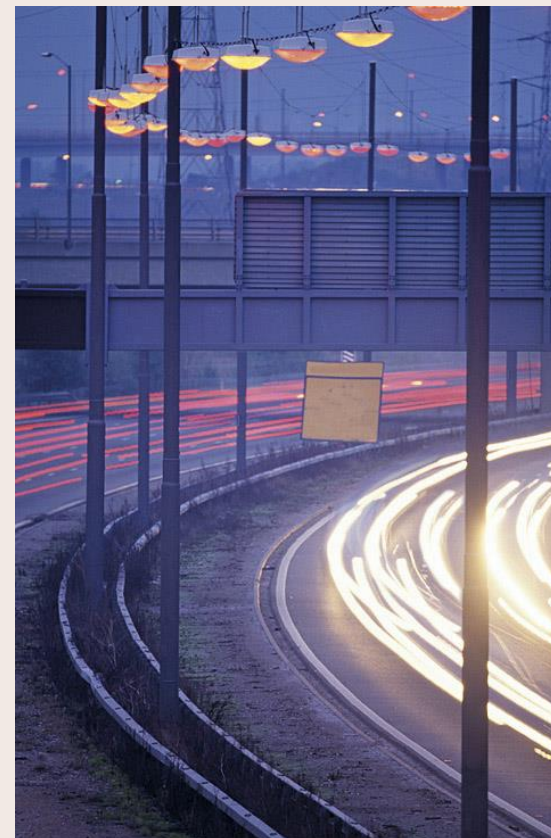
4L Länsprojekt transporttrappan

Ett särskilt länsprojekt bör skapas för att utbilda och genomföra transporttrappan och med speciellt fokus på de åtgärder som respektive organisation har prioriterat.

Syfte: att få stöd i att utbilda och genomföra omställningen till fossilfria transporter.

Detta under förutsättning att ett sådant projekt beviljas och finansieras.

Checklista: Vill ni vara med i ett regionalt projekt om fossilbränslefria transporter och stöd för att genomföra Transportutmaning 2025?

5A Följ upp, fira och förbättra

Att införa en årlig uppföljning av utförda åtgärder i den egna handlingsplanen och presentera för organisationen. Framsteg, resultat, analys av avvikelser med förslag på förbättring samt firande av de som aktivt bidragit till genomförandet.

*Checklista: Har din organisation ett klimatbokslut eller motsvarande där resultat redovisas med förslag på utveckling och där framstegen firas?
Om inte - mål till 2025?*